

SAVONIA

■ OPINNÄYTETYÖ - AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
KULTTUURIALA

JAZZTANSSIA KUOPION KONSERVATORIOON

Projektina opetussuunnitelman laadinta

TEKIJÄ: Laura Haapaniemi

Koulutusala Kulttuuriala			
Koulutusohjelma Tanssinopettajan koulutusohjelma			
Työn tekijä Laura Haapaniemi			
Työn nimi Jazztanssia Kuopion Konservatorioon – Projektina opetussuunnitelman laadinta			
Päiväys	17.4.2014	Sivumäärä/Liitteet	26+liitteet
Ohjaaja Eeri Pihlajakari			
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani Kuopion Konservatorio			
<p>Tiivistelmä</p> <p>Tämän työn tarkoituksena on ollut laatia Kuopion Konservatorion tanssikoululle jazztanssin lajikohtainen opetussuunnitelma. Kuopion Konservatorio ei ole tarjonnut jazztanssin opetusta lähi vuosina ennen kuin uudelleen vasta lukuvuodesta 2012 lähtien eikä sillä siksi ole ollut olemassa ajankohtaista opetussuunnitelmaa. Työlle oli siis selkeä tarve sekä opetuksen laadun takaamiseen, että Opetushallituksen laatimien taiteen perusopetuksen perusteiden noudattamiseen.</p> <p>Lähtökohdat työlle oli perehtyä Opetushallituksen taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän perusteisiin (2002) ja Kuopion Konservatorion tanssikoulun opetussuunnitelmiin. Kävimme myös useita keskusteluja tanssikoulun vastaavan johtajan Harriet Jefferyn kanssa, joka edusti tässä työssä tanssikoulun arvoja. Keskustelimme esimerkiksi siitä mikä jazztanssin tulevaisuus voisi olla Kuopion Konservatorion tanssikoulussa ja miten huomioimme tämän opetussuunnitelmaa laatiessa.</p> <p>Työn tavoitteet on tarjota Kuopion Konservatorion tanssikoululle selkeän pohjan jazztanssin opetukselle, jota he voivat myöhemmin muokata ajankohtaisten tarpeidensa mukaisesti tai käyttää jopa sellaisenaan. Työ toimii siis jazztanssin opetussuunnitelman ehdotelmana. Opinnäytetyötä tehdessä on korostunut myös työn tekijän käyttöteorian jäsentäminen ja sen olemassa olon tiedostaminen sekä jazztanssin ydinainekseen perehtyminen. Tanssilajin kiinnostavuus on avaintekijä opinnäytetyön etenemisen kannalta.</p> <p>Työssä tullaan avaamaan Kuopion Konservatorion tanssikoulun toimintaa, työn tekijää tanssinopettajana, jazztanssia ja sen historiaa ja prosessia opetussuunnitelman laatimisesta.</p>			
Avainsanat Jazztanssi, opetussuunnitelma, taiteen perusopetus			

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Dance Teacher			
Author Laura Haapaniemi			
Title of Thesis Bringing jazz dance in Kuopion Konservatorio – Creation of a new curriculum			
Date	17.4.2014	Pages/Appendices	26+appendices
Supervisor Eeri Pihlajakari			
Client Organisation /Partner Kuopion Konservatorio			
<p>Abstract</p> <p>The purpose of this work has been to create the curriculum for teaching jazz dance in the dance school in Kuopion Konservatorio. Jazz dance has been absent from Kuopion Konservatorio for a few years so there was no curriculum up-to-date. This work is needed to certify the quality of teaching as to be conform with the rules regulated by the Ministry of Education and Culture.</p> <p>The basis of this work is to dig with the regulates of basic studies of arts and the other curriculums in Kuopion Konservatorio. We also discussed about what the future of jazz dance in Kuopion Konservatorio could be and how to take this into consideration when making the curriculum.</p> <p>The aim of this project is to offer a clear base for studying jazz dance in Kuopion Konservatorio that they can shape later to their needs or use as it is. The function of this work is a proposal. There are other aims to this project as employees teoria of teaching and perceiving it and also to dig the core of jazz dance. The interest towards jazz dance is the main key to proceed this work.</p> <p>This work opens the functions of the dance school in Kuopion Konservatorio, the employee as a dance teacher, jazz dance and its history, as well as the process of making this curriculum.</p>			
Keywords Jazz dance, the curriculum of teaching, the basic studies of arts			

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	6
2	KUOPION KONSERVATORION TANSSIKOULU.....	7
2.1	Tanssikoulun esittely	7
2.2	Toiminta ja tavoitteet käytännön työssä	7
2.3	Taiteen perusopetuksen tanssin laaja oppimäärä	7
2.3.1	Taiteen perusopetuksen rakenne Kuopion Konservatoriossa.....	8
2.4	Jazztanssin rooli opinnoissa	9
3	MINÄ TANSSINOPETTAJANA	10
3.1	Ammatillinen identiteettini	10
3.2	Käyttöteoria.....	10
3.2.1	Oppiminen tapahtuu kannustuksen ja onnistumisen kokemusten kautta	11
3.2.2	Oppilaan tulee saada opetuksesta kokemuksia ja elämyksiä, joilla rikastuttaa elämänsä. 11	
3.2.3	Opetuksessa pitää korostua terve suhde omaan kehoon, mieleen ja ympäristöön.....	11
3.2.4	Opetuksen tulee olla vuorovaikutteista opettajan ja oppilaan välillä	12
3.2.5	Opettajan tulee nähdä oppilas ainutlaatuisena persoonana	12
3.3	Ihmiskäsitys	12
3.4	Oppimiskäsitys.....	13
3.4.1	Opetusta ohjaavat arvot	13
4	JAZZTANSSI.....	15
4.1	Historian näkökulma tämän päivän jazztanssissa.....	15
4.2	Jazztanssin tekniikat oman toimintani pohjalta	16
4.2.1	Simonson-tekniikka	16
4.2.2	Mattox-tekniikka	17
4.2.3	Horton-tekniikka	18
4.2.4	Luigi-tekniikka.....	18
4.3	Jazztanssin tyyli.....	19
5	OPETUSSUUNNITELMAN LAADINTA	20
5.1	Opetussuunnitelman laadinta taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusteiden mukaisesti 20	
5.2	Jazztanssin opetussuunnitelma	20
5.2.1	Esittely, opintojen rakenne ja määritelmä	20

5.2.2	Opetuksen tavoitteet ja sisältö	21
5.2.3	Arviointi.....	22
5.2.4	Perustekniikkaharjoitteet eli liikelista	22
6	POHDINTA.....	23
	LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT	24
	LIITE 1: JAZZTANSSIN OPETUSSUUNNITELMA	26

1 JOHDANTO

Olen työskennellyt Kuopion Konservatorion tanssikoulussa vuodesta 2012 alkaen, jolloin minua pyydettiin opettamaan heille jazztanssia. Samaan aikaan tapaamisessamme tanssikoulun vastaavan johtajan Harriet Jefferyn kanssa tuli puheeksi: Mitä opetussuunnitelmaa noudatan jazztanssin opetuksessani? Jazztanssille ei ollut tuolloin olemassa ajankohtaista opetussuunnitelmaa, joka antaisi suuntaviivoja opetukselle. Jeffery ehdotti minun laativan ehdotelman jazztanssin opetussuunnitelmaksi opinnäytetyönäni. Opinnäytetyölleni on siis selkeä tarve opetuksen laadun takaamiseen ja noudattamaan lakia, jonka määrittää taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma (Opetushallitus 2002).

Projekti käynnistyi heti aloitettuani työni jazztanssinopettajana Kuopion Konservatorion tanssikoulussa syksyllä 2012. Ilmoittautuneita oppilaita ryhmään oli kuusi, joiden tiedon ja taidon perusteella huomioin heidän tarpeensa opetussuunnitelmaa varten sekä tutkin aiheeseen liittyvää kirjallisuutta. Itse opetussuunnitelmaa aloin tekemään tammikuussa 2013. Tapasimme ohjaushenkilöstön kanssa jo viikolla 9 ja teimme opetussuunnitelmaan tarvittavia korjauksia ja saimme uusia ajatuksia. Tällöin opetussuunnitelma alkoi saada tämän hetkisen rakenteensa. Jatkoin itsenäistä työtä koko kevään ja tapasimme tarvittaessa toimeksiantajan edustajan Harriet Jefferyn kanssa. Jazztanssin opetussuunnitelman viimeinen versio valmistui toukokuun 22. päivänä (liite 1).

Tässä työssä tulen kertomaan tarkemmin työni eri osa-alueista ja opetussuunnitelmaan vaikuttavista tekijöistä. Tulen käsittelemään työssäni omaa käsitystäni oppimisesta sekä käyttöteoriaani, jotka toimivat työn taustalla. Koin niiden hahmottamisen, jäsentämisen ja tiedostamisen myös erittäin rikastuttavaksi oppimiskokemukseksi tämän opinnäytetyöprojektin aikana. Ne ovatkin juuri niitä tanssinopettajan itsereflektion työvälineitä, jotka ohjaavat antamaamme opetusta. Ne ohjaavat myös muuta työtämme tanssinopettajina, kuten opetussuunnitelman laadintaa. Jazztanssin historiaan perehtyminen oli yksi keskeisin sisältö opetussuunnitelman ja tämän työn kokonaisuuden kannalta. Koen, että jazztanssin ydinaineksen ymmärtää sen moninaisen historian kautta. Siksi olen keskittynyt työssäni siihen. Tulen kertomaan myös työnantajani Kuopion Konservatorion toiminnasta, opinnoista ja siitä, millaisessa roolissa jazztanssi on.

2 KUOPION KONSERVATORION TANSSIKOULU

Havainnollistan seuraavassa luvussa Kuopion Konservatorion tanssikoulun toimintaa, tavoitteita ja opintojen rakennetta. Lopuksi kerron vielä tarkemmin millaisessa roolissa jazztanssi toimii tanssikoulussa tällä hetkellä.

2.1 Tanssikoulun esittely

Kuopion Konservatorio on Suomen suurin musiikkioppilaitos. Oppilaitoksen nuorimmat oppilaat ovat kolmen kuukauden ikäisiä leikkikoululaisia, ja taiteen perusopetus on oppilaitoksen toiminnan keskiössä. Opettajat ovat myös päteviä antamaan opetusta aina tohtorin tutkintoon taideyliopistossa. Kuopion Konservatorion tanssikoulu tarjoaa ammattitaitoista ja tavoitteellista tanssinopetusta Kuopiossa ja sen lähipaikkakunnilla. Tanssikoulu noudattaa taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän mukaista opetussuunnitelmaa tarjoten tanssinopetusta lastentanssissa, baletissa, nykytanssissa ja jazztanssissa. Tanssikoulussa opiskelee vuosittain yli 400 lasta ja nuorta. (Tanssikoulun opas 2013-2014) Opetussuunnitelmat ovat laadittu noudattaen Opetushallituksen antamia perusteita taiteen perusopetuksen tanssin laajassa oppimäärässä vuonna 2002 (Tanssi 38/011/2002).

2.2 Toiminta ja tavoitteet käytännön työssä

Kuopion Konservatorion tanssikoulun kaikki viisi päätoimista tanssinopettajaa ovat joko tanssialan alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon hankkineita. Näin ollen tanssinopetus on ammattitaitoista ja tavoitteellista ja eteneminen tapahtuu lajikohtaisten opetussuunnitelmien mukaisesti edellyttäen oppilaan pitkäjänteistä työskentelyä. Opetus on vuorovaikutteista opettajan ja oppilaan välillä ja jokaista oppilasta kuunnellaan. Tämä auttaa oppilasta itseohjautuvuuden kehittymisessä. Vanhemmat ovat tervetulleita seuraamaan tanssitunteja ja näytöksiä sekä opetustoimintaan kuuluvia näytetunteja. Tanssikoulu on rikas oppimisympäristö sen monipuolisen opetustarjonnan, musiikin ja tanssin välisen yhteistyön tukemisen ja aktiivisen esiintymistoiminnan kautta. Kuopion Konservatoriolla on toimintaa myös Kuopion ympäristökunnissa ja se on koulutusvastuussa alueellisesta musiikinopetuksesta. (Kuopion Konservatorion tanssikoulun opetussuunnitelma)

2.3 Taiteen perusopetuksen tanssin laaja oppimäärä

Kuopion Konservatorion tanssikoulussa voi suorittaa taiteen perusopetuksen tanssin laaja oppimäärän. Tanssikoulussa voi harrastaa lapsesta aikuisikään saakka. Opinnot koostuvat varhaisiänopinnoista, perusopinnoista ja syventävistä opinnoista. Varhaisiänopintojen pääaine on lastentanssi. Perusopinnoissa ja syventävissä opinnoissa oppilas valitsee itselleen pääaineek-

seen joko baletin tai nykytanssin. Oppilaan päätettyä tanssin perusopinnot Kuopion Konservatorion tanssikoulussa tai muualla siirtyy hän syventäviin opintoihin. Syventävät opinnot rakentuvat oman pääaineen opetuksesta, joka painottuu joko balettiin tai nykytanssiin sekä yhden tai useamman sivuaineen opetuksesta. Syventävissä opinnoissa sivuaine on pakollinen. Baletin oppilaiden sivuaine on nykytanssi ja vastaavasti nykytanssin oppilaiden sivuaine on baletti. Lukuvuodesta 2012 - 2013 tanssikoulu on tarjonnut opetuksessaan myös jazztanssia. Jazztanssi toimii perusopetuksen jatkotason ja syventävien opintojen oppilaille toisena sivuaineena niin sanottuna valinnaisena sivuaineena (liite 1). Syventävien opintojen päätteeksi oppilas voi suorittaa laajan oppimäärän päättötodistuksen. Päättötodistus muodostuu usean vuoden baletin tai nykytanssin opinnoista, näytetunnista, päättösuorituksesta ja päättötyöstä, joka on Kuopion Konservatorion tanssikoulussa soolokoreografia. Päättösuoritus on osoitus oppilaan tanssiteknisten tietojen ja taitojen perusvalmiuksista ja mahdollisuudesta edetä tanssin ammattiopintoihin. (Kuopion Konservatorion tanssikoulun opetussuunnitelma)

2.3.1 Taiteen perusopetuksen rakenne Kuopion Konservatoriossa

Kuopion Konservatorion tanssikoulu on ratkaissut taiteen perusopetuksen opintojen rakenteen toiminnassaan seuraavasti:

Varhaisiänopinnot

• Lastentanssi 3-6-vuotiaat ikäryhmittäin	Opetusta 45 min./vko
• Tanssitekniikan esiopetus 7-8-vuotiaat	Opetusta 60 min./vko

Perusopinnot

• Alkeistaso 9-11-v.	Opetusta 60 + 60 min./vko
• Perustaso 11-13-v.	Opetusta 60 + 75 min./vko
• Jatkotaso 13-15-v.	Opetusta 75 + 90 min./vko + sivuaine 90 min./vko + valinnaisaineet

Syventävät opinnot

• Syventävät opinnot 15-19-v.	Opetusta 90 + 90 min./vko + pakollinen sivuaine 90 min./vko + valinnaisaineet

2.4 Jazztanssin rooli opinnoissa

Tanssikoulu ei ole tarjonnut jazztanssin opetusta lähivuosina. Lukuvuotena 2012 - 2013 jazztanssia tarjottiin 90min. viikossa perusopetuksen jatkotason ja syventävien opintojen oppilaille lisätuntina. Jazztanssia oli mahdollista harrastaa myös Avoimen Konservatorion kautta. Avoin Konservatorio tarjoaa omakustanteisesti musiikin ja tanssin opetusta kaikille halukkaille. Se järjestää monipuolisesti erilaisia musiikin ja tanssin kursseja.

Jazztanssi toimii tällä hetkellä toisena sivuaineena niin sanottuna valinnaisena sivuaineena oppilaiden pakollisen sivuaineen rinnalla. Ryhmässä opiskelee nyt 11 oppilasta, jotka ovat baletin ja nykytanssin syventävien opintojen oppilaita, perusopetuksen oppilaita tai laajan oppimäärän muualla suorittaneita. Suurin osa ryhmästä ei omaa aikaisempaa jazztanssitaustaa ja osa oppilaita osallistui jo viime lukuvuotena toteutuneeseen ryhmään.

Opetussuunnitelmaa työstäessäni keskustelimme Harriet Jefferyn kanssa useasti jazztanssin tulevaisuudesta Kuopion Konservatoriossa. Päädyimme lopulta ratkaisuun, että laadin jazztanssin opetussuunnitelman kahteen tasoon: Jazztanssi I ja jazztanssi II (kts. Liite 1). Nämä erittelin opetussuunnitelman ehdotelmaan. Toivomme, että jazztanssi kerää suosiotaan oppilaiden keskuudessa ja oppilasmäärät kasvavat, jotta voimme näin jakaa ryhmän puoliksi. Tällöin oppilaat jakautuisivat lähemmäs omaa ikä- ja taitotasoaan. Tällä hetkellä oppilaiden ikäero ryhmässä on 11 vuotta. Jazztanssi halutaan pitää vapaa valintaisena sivuaineena osana opintoja. Näin ollen baletti ja nykytanssi toimivat edelleen pääaineena sekä pakollisena sivuaineena. Tämän takia jazztanssin rooli Kuopion Konservatoriossa on tarjota oppilaille tiiviissä paketissa omaa pääainettaan tukeva tanssilaji.

Jazztanssin yksi keskeinen rooli on ollut myös useat esiintymiset erilaisissa tilaisuuksissa. Tämä on ollut yksi markkinointikeino, jolla saadaan jazztanssille näkyvyyttä Kuopion Konservatoriossa. Tämän avulla ryhmä tuplaantui sen ensimmäisen toimintavuoden jälkeen. Jazztanssin luonteeseen kuuluu oleellisesti esittävyys, joten esiintymiset ja esiintymisen harjoittelu ovat näin isossa osassa jazztanssin opetuksessa. Esiintymisiä pyritään järjestämään mahdollisimman useasti erilaisissa tilaisuuksissa oppilaitoksen sisällä ja ulkopuolella. Olen halunnut tarjota oppilaille mahdollisimman laajan kirjon erilaisia jazztanssin tyylejä esiintymisten puitteissa.

3 MINÄ TANSSINOPETTAJANA

Käsittelen tässä luvussa itseäni tanssinopettajana. Tarkastelen omaa ammatti-identiteettiäni, käyttöteoriaani ja käsityksiäni oppimisesta ja opettamisesta. Näiden kolmen asian purkaminen avaa opetussuunnitelman (liite 1) lopputulosta omasta näkökulmastani ja vastaa osaksi kysymykseen, miksi siitä tuli juuri sellainen.

3.1 Ammatillinen identiteettini

Käyttöteoria on ammatillisen identiteettini viitekehys, joka ohjaa pedagogista päätöksen tekoa. Mielestäni käyttöteorian hahmottaminen, jäsentäminen ja tiedostaminen tuo opetukseeni selkeyttä ja samalla tukee opetustyötäni. On helpompaa syventyä omaan opettajuuteensa ja opetukseensa, kun tiedostaa omat käsityksensä ja uskomuksensa. Ennen käyttöteorian tiedostamista opettajaa voivat ohjata hyvin pinttyneet ja tutkimattomat uskomukset ja käsitykset eikä opetus palvele enää hyvää oppimista (Stenberg 2011, 27-29).

Vaadin opettajuudeltani ja sen kehittymiseltä paljon. Tärkeimpänä työvälineenä käytän reflektiota, joka oman toiminnan, ajattelun ja omien tunteiden tarkastelun kautta kehittää opettajuutta (Stenberg 2011, 41). Siksi minulle on tärkeää tiedostaa oma käyttöteoriani ja olla tietoinen sen muuttumisesta. Näin pääsen opetukseni ytimeen ja ymmärrän sitä. Hahmotan omat piilo-opetussuunnitelmani arvot, joita haluan opetukseni kautta välittää. Yhdyn Stenbergin (2011) sanoihin, että käyttöteoria on opettajan voimavara, joka antaa jaksamista haastavassa maailmassa. Se ei ratkaise kaikkia ongelmia, mutta sen avulla kykenen perustelemaan itselleni ja muille miksi teen niin kuin teen. Käyttöteoria on siis tärkein reflektion työvälineeni.

3.2 Käyttöteoria

Muodostin oman käyttöteoriani tekemällä listan omista käsityksistä oppimisesta, opettamisesta ja opiskelusta (Stenberg 2011, 33). Taustalla ovat käsitykseni ihmis- ja oppimiskäsityksistäni, joista kerron tarkemmin tekstissä myöhemmin. Minun listani näyttää nyt tältä:

1. Oppiminen tapahtuu kannustuksen ja onnistumisen kokemusten kautta
2. Oppilaan tulee saada opetuksesta kokemuksia ja elämyksiä, joilla rikastuttaa elämäänsä
3. Opetuksessa pitää korostua terve suhde omaan kehoon, mieleen ja ympäristöön
4. Opetuksen tulee olla vuorovaikutteista opettajan ja oppilaan välillä
5. Opettajan tulee nähdä oppilas ainutlaatuisena persoonana

Lista voi elää ja muuttua vuosien ja kokemusten aikana, koska käsitykset ja uskomukset saattavat muuttua. Lista todentaa omaa toimintaani tanssinopettajana ja toimintani todentaa lis-

taa. Seuraavaksi selvennän jokaisen kohdan omanaan: Mistä väite on saanut alkunsa ja miten se näkyy omassa opetuksessani? (Stenberg 2011, 34)

3.2.1 Oppiminen tapahtuu kannustuksen ja onnistumisen kokemusten kautta

Koen, että kannustuksen ja onnistumisen kokemusten kautta oppilaat työskentelevät motivoituneesti, ahkerasti ja tunnollisesti. Oppilaat löytävät innostuksen harrastukseensa ja alkavat kiinnostua omasta kehittymisestään. Olen huomannut, että oppilaat oppivat nopeammin pienen kannustuksen kautta. Kannustus voi tarkoittaa kehumista, tsemppaamista ja vaatimista. Haluan kannustaa oppilaita positiivisuuden kautta. Oppilaat pystyvät yleensä tekemään enemmän kuin itse uskovatkaan. Onnistumisen kokemukset ja haasteet tulisi olla suhteessa toisiinsa, jotta opiskelu olisi mielekästä ja motivoivaa.

3.2.2 Oppilaan tulee saada opetuksesta kokemuksia ja elämyksiä, joilla rikastuttaa elämäänsä

Korostan opetuksessani tanssin kokonaisvaltaisuutta ja ymmärrystä kulttuurista ja taiteesta. Haluan jakaa näistä edellä mainituista asioista tietoa. Mielestäni tähän linkittyä oleellisesti se, että oppilaat saavat harrastaa mahdollisimman monipuolisesti balettia, nykytanssia ja jazztanssia. Näiden erilaisten tanssilajien avulla oppilaat kokevat tanssia sen eri ilmiöiden kautta. Oppilaat saavat näin rikastuttavia kokemuksia tunneilta, joita voivat hyödyntää tulevaisuudessa – jatkoivat he sitten tanssin ammattiopintoihin tai eivät. Opetuksen tulisi tällöin olla oppilaalle mielekästä ja innostavaa. Myös opettajan tulee olla innostava. Innostavuus johtaa monista osatekijöistä. Omasta mielestäni näitä ovat muun muassa opettajan oma kiinnostus opettavasta aiheesta, tieto-taito, fyysinen tila ja liikemateriaalin demonstroinnin tärkeys, turvallinen ja energinen oppimisilmapiiri ja vastavuoroisuus.

3.2.3 Opetuksessa pitää korostua terve suhde omaan kehoon, mieleen ja ympäristöön

Väitteessä on paljon alkuperää aikaisemmista kokemuksistani tanssioppilaana. Itseinho omaa kehoani kohtaan oli surullista. Negatiiviset koulu- ja harrastusmuistot tekevät tästä uskomuksesta hyvin tärkeän. En ole koskaan ollut mikään kevyt rakenteinen ja tanssinopettajani muistutti minua tästä useaan otteeseen tanssituntitilanteissa. Eräs hänen kommenttinsa on jäänyt pysyvästi mieleeni jalan heitto –sarjan jälkeen: ”Mitä sä oikein syöt siellä kotona? Kävisit lenkillä, että laihtuisit! Nousisipa se jalkakin korkeammalle.” Koen, että tanssin pitäisi parantaa omaa kehonkuvaa eikä katsoa millään tavalla kehon muotoa tai kokoa. Omassa opetuksessani korostan, että jokainen hyväksyisi itsensä sellaisena kuin on. Tanssissa katsomme itseämme jatkuvasti peilistä, mutta välillä on hyvä laittaa mahdollisuuksien mukaan verhot peilien eteen tai tanssia pois peilistä. Korostan opetuksessani anatomista lähetysmistapaa, joka auttaa oppilaita ymmärtämään omaa kehoaan toiminnallisesti ja rakenteellisesti. Oppilaiden tulisi kyetä erottamaan ihannekehon normaalista kehosta.

3.2.4 Opetuksen tulee olla vuorovaikutteista opettajan ja oppilaan välillä

En usko auktoriteetin luomaan tunnelmaan, että opettajan tulisi olla jollain tavalla oppilaiden yläpuolella. Oppiminen on yhteistä kaikkien opetukseen osallistuvien välillä. Opettaja voi oppia oppilailta yhtälailla kuin toisin päin. Otan arvioinnissa yhdenvertaisesti huomioon myös oppilaan itsearvioinnin ja muiden oppilaiden vertaisarvioinnin. Dialogisuuden merkitys opetuksessani on suuressa roolissa. Haluan oppilaiden kykenevän puhumiseen, kuuntelemiseen, arvostukseen ja keskinäiseen vuoropuheluun.

3.2.5 Opettajan tulee nähdä oppilas ainutlaatuisena persoonana

Itse muistelen opetustilanteita, jossa oma matematiikan opettajani piti matemaattisesti lahjakkaita oppilaita jollain tavalla muiden yläpuolella. Matematiikan arvosanani laskivat eikä opettaja osannut auttaa minua. Oppimistani ei tuettu koulun puolelta. Omilla tunneillani jokaisen oppilaan tulee tuntea olonsa yhtä arvokkaaksi ja ainutlaatuiseksi tiedollisista tai taidollisista osaamisista riippumatta. Pidän huolen, että huomioin jokaisen oppilaan tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti. Vaikka olen opettajan vaativa ja tarkka, huomion opetuksessani jokaisen oppilaan omat lähtökohdat, persoonallisuuden ja oppimistyylin. Näiden asioiden huomioimiseen minun tulee tuntea oppilaani. Minulle on tärkeää tuntea jokainen oppilaani ja että he tuntevat toisensa.

3.3 Ihmiskäsitys

Käsitykseni ihmisen olemuksesta on lähtökohtaisesti holistinen. Mielestäni ihmistä tulee ymmärtää kokonaisuutena. Opetuksessa tämä tarkoittaa oppilaan elämäntilanteen, tunteiden, fyysisten tarpeiden sekä fyysisen ja henkisen olemuksen huomioon ottamista. Holistinen ihmiskäsitys lähestyy ihmistä kokonaisvaltaisesti. Rauhala (2005) jakaa holistisen ihmiskäsityksen kolmeen olemismuotoon: Kehollisuus, tajunnallisuus ja situationaalisuus. Mielestäni tämä kolmijakoinen kokonaisuus liittyy kiinteästi taideopetukseen. Ihmisen kehollisuudessa tulee ottaa huomioon jokaisen ihmisen omat lähtökohdat. Ihminen ajattelee, tuntee, uskoo, kokee, pelkää ja toivoo, jolla on psyykkis-henkinen merkitys ihmisen tajunnallisuudessa. Situationaalisuus puolestaan kuvaa ihmisen elämäntilanteen suhteessa ympäristöön, terveyteen, perheeseen ja ihmissuhteisiin. Ihminen tulee ymmärrettävällä tavalla olemassa olevaksi näissä olemismuodoissa. Käyttöteoria osuudessa mainitsin, että haluan tuntea oppilaani. Mielestäni holistisen ihmiskäsityksen olemismuodot antavat hyvän lähtökohdan tarkastella ihmistä taideopetuksessa. (Rauhala 2005, 32-37)

3.4 Oppimiskäsitys

Käsitykseni oppimisesta pohjautuu hyvin pitkälti tiedon rakentamisen prosessina eli konstruktivisena oppimisena. Uskon, oppijan aktiiviseen rooliin oppimisessa tiedon rakentajana aieman tiedon pohjalta (Oppimiskäsitykset viitattu 9.2.2014 <http://oppimateriaalit.jamk.fi/oppimiskäsitykset/oppimiskäsitykset/konstruktivistinen-oppiminen/>). Tanssissa törmäämme tähän lähestymistapaan usein. Tietyn tanssiteknisen liikemateriaalian oppimisessa on tärkeää osata jokin tietty taito ennen kuin voi siirtyä oppimaan seuraavia ja haastavampia taitoja. Esimerkiksi perus battement tendu jeté:n oppimisen edellytyksenä on battement tendun oppiminen ja näiden jo opittujen taitojen pohjalta edetään isoihin jalan nostoihin ja grand battementiin. Jazztanssin perustekniikkaharjoitteiden näkökulmasta jazz kävely on opittava ensin pliéssä. Kehonhallinnan on oltava riittävän kehittynyt, jotta kykenee tekemään saman liikkeen plié-relevéssä pitäen työskentelyn taloudellisena. Oppimista voi verrata tällöin kuin eräänlaiseen horjumattoman tornin rakentumiseen.

Itse en ole koskaan pitänyt reaaliaineita mielekkäinä, koska niissä oli niin paljon ulkoa opittavaa. Konstruktivismissa korostetaan tiedon ymmärtämistä – ei ulkoa osaamista. Pelkästään ulkoa opittujen asioiden merkitys katoaa, mikäli niitä ei ymmärrä. Niitä voi toistaa, mutta niille ei ole käyttöarvoa. Pystyin opettelemaan oppikirjoissa käsiteltäviä lukuja ulkoa, mutta en ymmärtänyt niiden sisältöä enkä tarkoitusta. Opettajan rooli tässä oppimiskäsityksessä onkin tiedon esittäjänä, jota oppija käsittelee. (Tynjälä 2000, 61-62) En siis opettajana missään vaiheessa jätä oppilasta oppimaan yksin ja siirry passiiviseksi.

Koen tärkeänä painottaa sosiaalista vuorovaikutusta oppimisessa, opettamisessa ja opiskelussa. Konstruktivismissa tätä voi harjoittaa ulkoistamalla oppijan ajattelun ja muiden refleктоimisella yhteistoiminallisuuden kautta. Opettaja voi järjestää yhteistoiminallisuutta myös tanssintunnilta, jossa voidaan mahdollistaa tiedon jakaminen ja yhteinen keskustelu. Tätä olen kokeillut käytännössä muuan muassa teettäessäni oppilaille tehtäväksi keskustella pienryhmissä, mistä hyvä ilmaisu syntyy. On tärkeää muistaa, että kaikki oppilaat eivät opi samoja asioita samalla tavalla. Opettajan tulee selvittää oppilaiden oppimistyyli sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. (Tynjälä 2000, 62-63, 65)

3.4.1 Opetusta ohjaavat arvot

Käsityksemme minun ja Konservatorion laatimien opetussuunnitelmien välillä ovat hyvin samanlaiset. Uskomuksemme ja ajatuksemme kohtaavat aktiivisen tiedon rakentumisen näkökulmasta. Tästä kertoo ote Kuopion Konservatorion tanssioppilaan oppaasta: "Nykytanssin opetuksen tavoitteena ja lähtökohtana on jatkuva uuden etsiminen ja vanhan kehittäminen." Baletin opetusta ajavat samat ajatukset. Konstruktivinen oppimiskäsitys pohjautuu oppijan

aktiiviseen tiedon rakentamiseen aikaisempien tietojen pohjalta. Tästä otteesta voimme tulkit-
ta, että opetuksessa tavoitellaan oppilaan aktiivista roolia oppimisessa.

Baletin, nykytanssin ja jazztanssin opetussuunnitelmissa on jokaisella tasolla liikelista, joka an-
taa suuntaviivoja opetusmateriaalin tuottamiseen. Niissä on otettu huomioon ikäkauteen liitty-
vät seikat. Liikelista antaa suuntaa lajin ydinoppiaineksesta: Mistä lähdetään liikkeelle, mikä
tulee seuraavaksi ja mihin päädytään. Vaikka itse ajattelin ensin liikelistan olevan vanhanai-
kaista, koin sen opetussuunnitelmaa laatiessani hyödylliseksi osaksi opetusta. Mielestäni tans-
sinopettamisessa ei tarvitse aina keksiä pyörää uudelleen. Liikelistat tukevat tanssinopettajan
opetusmateriaalin tuottamista.

Kuopion Konservatorion toiminta ajaa samanlaisia arvoja, kuin itse ajattelen. Oppilaitos tarjo-
aa oppilaille mahdollisuuden pitkäjänteiseen ja elinikäiseen tanssisuhteeseen, luovuuteen, ter-
veeseen minäkuvaan, kulttuurin ymmärrykseen ja antaa hyvät tanssilliset tiedot ja taidot, jon-
ka avulla oppilas voi edetä tanssin ammattiopintoihin. (Kuopion Konservatorion opetussuunni-
telma)

4 JAZZTANSSI

Jazztanssin historiaa ymmärtää parhaiten kuvittelemalla sen olevan kuin suuri puu: Puulla on juuret, runko ja latvat, kuten on jazztanssilla (Guarino & Oliver 2014, xv). Seuraavassa luvussa avaan jazztanssin historiaa, modernin jazztanssin tekniikoita ja erilaisia tyylejä.

4.1 Historian näkökulma tämän päivän jazztanssissa

Kun mietin omia jazztanssitunteja ja elementtejä niistä, rytmi on suuressa roolissa. Mielestäni ilman rytmiä jazztanssi ei olisi jazztanssia. Siitä saammekin kiittää aikoinaan afrikkalaisia orjia, jotka toivat mukanaan afrikkalaisia rytmejä ja liikkeitä Amerikkaan. Afrikkalainen tanssi on maanläheistä, sykkivien kehon liikkeiden ja erittelyn rikas yhdistelmä, josta jazztanssi on vaikuttanut tähän päivään asti. (Goodman Kraines & Pryor 2005, 1) Isolationit eli kehon liikkeiden erittely kuuluvat hyvin keskeisesti jazztanssitunnin rakenteeseen tyyleihin katsomatta. Afrikkalaisesta tanssista on sulautunut myös monia muita tunnistettavia piirteitä tämän päivän jazztanssiin kuten maanläheisyys, painonsiirrot, rytmi, polyrytmisyys ja musiikin ja tanssin vaikutus toisiinsa (Makkonen 1996, 169).

Rytmiä ovat kehittäneet myös muut jazztanssin muodot. Jazztanssin varhaisimpana muotona pidettävä steppi kehittyi afrikkalaisen tanssin ja eurooppalaisen kansantanssin rytmillisestä yhdistelmästä. (Guarino & Oliver 2014, 140) Steppi on rytmin kanssa pelailua nahkaisilla kenkällä, joissa on raudat kiinnitettynä jalkapohjan päkiään vahvistamaan ääntä. Steppi oli oleellinen osa vaudeville-esityksiä, joka esitteli mustien tansseja ja musiikkia. Makkonen mainitsee, että steppiä pidetään ensimmäisenä, ja joidenkin mielestä ainoana aitona jazztanssin vakiintuneena muotona. (Makkonen 1996, 170)

Musiikin ja tanssin suhde on jazztanssissa tärkeää ja harvoin olen törmännyt esityksiin, jossa ne olisi erotettu toisistaan. Jazzmusiikin syntyyn ovat vaikuttaneet erilaiset seurataanssit ja niiden synty. 1900-luvun alkupuolella niitä kehiteltiin jopa yli sata uutta, kuten one-step, foxtrot, charleston ja lindy hop. Ne toivat mukanaan swingin, big bändit, maratontanssit ja akrobaattiset tanssit. (Makkonen 1996, 171) Jazztanssi ja jazzmusiikki yhdistyvät yhteisen historian kautta.

Jazztanssia on tänä päivänä näkyvissä niin musiikkivideoissa ja mainoksissa kuin tanssielokuvissa. Ensimmäisen kerran sitä oli nähtävissä tässä miljöössä 1920-luvulla Broadway-musikaalien ja äänielokuvan keksimisen aikaan. (Makkonen 1996, 174) Miellän esittävyiden jazztanssin yhdeksi tärkeimmäksi elementiksi. Historia ja sitä kautta alkunsa saaneet erilaiset esitysmuodot kuten Minstrel-show, Cake walk ja Vaudeville määrittävät osakseen esittävyiden

tärkeyttä jazztanssissa. Näiden viihdemuotojen kautta jazztanssi syntyi esitettäväksi. Minstrel-show'ssa esitettiin afrikkalaistyylistä musiikkia, tanssia ja laulua, joita esittivät mustiksi värjäyty valkoihoiset. He tutustuivat mustaan tanssikkulttuuriin tämän viihdemuodon kautta. Cake walk oli alun pitäen seuratanssikilpailu, jossa tanssittiin pareittain ympyrässä tehden monimutkaisia askelyhdistelmiä. Se sai nimensä kilpailun palkinnosta, joka oli kakku. Mustien musiikkia ja tansseja esitteli myös vaudeville, jonka oleellinen osa oli erilaiset steppinumerot. (Makkonen 1996, 170)

Muotitanssit eli näyttämötanssit ja seuratanssit saivat rinnalleen uuden suuntauksen: moderni jazztanssi. Moderni jazztanssi vaikutui baletista ja modernista tanssista ja sen kehittelijät olivat aluksi pääasiassa mustia. Modernin jazztanssin tekniikat ovat saaneet nimensä opettajan mukaan (Makkonen 1996, 171-172). Ensimmäisiä jazztanssityylin luoja on Jack Cole, jota kutsutaan teatraalisen jazztanssin isäksi (Guarino & Oliver 2014, 82). Tuohon aikaan jazztanssiin sulautui myös afro-haitilaisia, länsi-intialaisia ja latinalaisia tanssimuotoja. Mustat koreografit ja antropologit Katherine Dunham ja Pearl Primus tutkivat näitä tanssimuotoja ja edistivät näin modernin jazztanssin liikesanastoa etnisillä löydöksillään. (Kraines & Pryor 2005, 11) Dunham on jazztanssistorialle merkittävä tekijä juuri hänen tekemillään löydöksillä ja luomallaan Dunham-tekniikalla, jossa afrikkalainen traditio, juuret ja etnisyys korostuvat. Muita kuuluisia modernin jazztanssin tekniikoiden kehittelijöitä ovat mm. Lynn Simonson, Matt Mattox ja Eugene Louis "Luigi" Facciuto, jotka jokainen ovat luoneet erityisen oman tyylin. Näitä tanssitekniikoita opetetaan vielä tänäkin päivänä ympäri maailman.

4.2 Jazztanssin tekniikat oman toimintani pohjalta

Jazztanssi on matkannut monen tekijän ja tyylin kautta. Tekijät ovat saaneet vaikutteita yhteiskunnasta, kulttuurista ja heidän aikaisemmista kokemuksistaan erilaisilta opettajilta. He kehittivät oman tekniikkansa. Kerron seuraavaksi Simonson-, Mattox-, Horton- ja Luigi-tekniikasta, jotka ovat vaikuttaneet opetussuunnitelmaan oman toimintani pohjalta.

4.2.1 Simonson-tekniikka

Simonson-tekniikka on yksi kehoystävällisimmistä tanssitekniikoista, joita tiedän. Lynn Simonson on merkittävä ja vaikuttaja tanssintekijä. Virtaavat liikelaadut ja terävät aksentit tekevät siitä jazztanssille tärkeän elementin.

1960-luvun lopulla tanssinopettaja **Lynn Simonson** kehitti tanssitekniikan turhaututtuaan omiin loukkaantumisiinsa. Tekniikan perustana on vahva orgaaninen ja anatominen lähestymistapa, joka valmistaa tanssijan kaikkiin tanssin eri tyyliin. Jokainen tanssija kohdataan ainutlaatuisena omine kehorajoitteineen ja työskentelyssä korostetaan tanssijan omia lähtö-

kohtia. Jotta loukkaantumisilta vältetään, tekniikka lähestyy kehon linjauksia hienovaraisella tavalla. Liike muuttuu tehottomaksi, mikäli linjaukset ovat väärät eivätkä edesauta kehittymistä ja taloudellista työskentelyä.

Tunnilla tehtävä liikemateriaali on hidastempoista, rauhallista, virtavaa ja hengittävää. Unohtamatta kuitenkaan pieniä nyansseja ja jazztanssin perustaa eli aksentointia. Simonson inspiroitui tanssista musiikin kautta ja etenkin jazzmusiikin kautta. Tanssisarjat ovat usein monipuolisia ja tyylikkaita ja löytäneet vaikutteita mm. espanjalaisesta tanssista, baletista ja modernista tanssista. Simonson-tekniikka luokitellaan modernin jazztanssin tekniikaksi virtavuutensa ja vahvan plién käyttönsä vuoksi. (Welcome to Lynn Simonson – Simonson technique. Viitattu 26.10.2013 <http://www.lynnsimonson.com/technique.html>)

4.2.2 Mattox-tekniikka

Monet tämän päivän tanssinopettajat kuvailevat jazztanssin opetustaan Mattox-tekniikka pohjaiseksi. Tulkitsen heidän tarkoittavan sillä sitä, että liikemateriaali on hyvin aksentoivaa ja rytmistä. Frinchin (1983) kirjaa lukiessa nousee esille Mattox-tekniikan tarkkaan mietitty ja strukturoitu tanssituntirakenne. Myös oma tyylini perustuu hyvin paljolti Mattox-tekniikan pohjalle. Tyyliissäni korostuu aksentoivat ja räjähtävät liikelaadut unohtamatta pieniä yksityiskohtia, jotka vaativat oppilailta tarkkuutta ja taitavaa koordinoitukykyä ja kehonhallintaa. Mielestäni Mattox-tekniikka kuuluu jazztanssin opetukseen hyvin keskeisesti sen luomilla värikkäillä liikelaatujen kirjolla ja kontrasteilla. Harjoitteet ja liikemateriaali aikaansaavat ja kehittävät erilaisten liikelaatujen hyödyntämistä liikkeen dynamiikassa ja ilmaisussa.

Matt Mattox oli jazztanssin ”isän” Jack Colen oppilaita ja tanssijoita ja Colen tyylin jatkaja. Mattox’lla oli vahva balettitausta ja hänen luomansa tekniikka on vaikuttanut suurimmaksi osaksi siitä. Tekniikassa vakiintuu tarkka rytmi ja musikaallisesti tehtävät harjoitteet, nopeat kehon erittelyt, liikkeiden keskinäinen koordinaatio, terävät aksentit ja veistoksellisuus. Tekniikka vaatii nopeutta ja pikku tarkkaa työskentelyä, joka saattaa tuntua tanssijasta aluksi hankalalta. (Guarino & Oliver 2014, 120-123)

Matt Mattox oli erittäin merkittävä jazztanssinopettaja. Hän on jättänyt pettämättömän jäljen jazztanssiin korostaessaan tekniikassaan kehon erittelyitä ja eteenpäin työntyvää rytmää ja kehittäessään järjestelmällisen tanssituntin rakenteen. (Guarino & Oliver 2014, 119) Harjoitteet ovat lyhyitä, mutta etenevät loogisesti ja järjestelmällisesti.

4.2.3 Horton-tekniikka

Itse Horton-tekniikkaa opettaneena, sain kuulla oppilailtani palautetta tekniikan selkeydestä ja helpoudesta omaksua liikemateriaalia sen lyhyiden harjoitteiden kautta. Myös jazztanssille ominaisen venyvyyden, liikkuvuuden ja voiman kehittyminen tekniikan myötä vahvistui. Miksi sitten esittelen Horton-tekniikan jazztanssitekniikoiden alaisuudessa, vaikka se ensisijaisesti luokitellaan modernin tanssin tekniikaksi? Horton-tekniikka valmistaa tanssijoita mihin tahansa tanssilajiin. Itse ajattelen sen olevan tanssitekniikka, jota en luokittele mihinkään erityiseen tanssigenreen. Tekniikassa on paljon jazztanssille ominaisia piirteitä, kuten venyvyyden ja voiman harjoittamista. Siinä on lueteltavissa myös monia jazztanssille tyypillisimpiä termejä.

Lester Horton oli amerikkalainen tanssija, tanssinopettaja ja koreografi. Hänen kuuluisimpiin oppilaisiin ja tanssiryhmän tanssijoihin lukeutui mm. ensimmäinen musta tanssija-koreografi Alvin Ailey. Lester kehitti oman modernin tanssityylin, joka korostaa kehoa kokonaisvaltaisesti ja anatomista lähestymistapaa tanssille. Venyvyys, voima, koordinoitukyky ja kehotietoisuus ovat tämän tekniikan perusta. Nämä ominaisuudet edesauttavat tanssijan taloudellista tekemistä ja valmistavat näin mihin tahansa muuhun tanssilajiin – tähän taiteellisuuden tuntua pisteenä i:n päälle. Lester oli vaikuttava koreografi, joten hän korosti myös tanssijan ilmaisua myös harjoitteissa. Horton-tekniikan painopisteinä ovat flat back, pelvis/hip hinge ja lateral "T's", jotka aikaansaavat tanssijalle pitkät linjat ja lihakset. Tavaramerkkinä ovat myös käsien, jalkojen ja torson ulottuvuus. Horton tanssijat ovatkin atleettisia ja omaavat vahvan ylävartalon, joustavan alaselän ja klassisen tanssijan artikuloinnin jaloissa. (Legg 2011, 75-93)

4.2.4 Luigi-tekniikka

Eugene Louis "Luigi" Facciuto, lapsiviihdyttäjä, tanssi niin klassista balettia, modernia tanssia, akrobatiaa kuin steppiä 20 vuoden ajan, kunnes hän heräsi sairaalan sängyltä. Hän joutui pahaan onnettomuuteen eikä hänen pitänyt koskaan pystyä enää liikkumaan. "Never stop moving" ja kehon kokonaisvaltaisuus ovat tekniikan ensisijaiset lähtökohdat. Tekniikka hyödyntää Luigin vahvaa klassisen baletin taustaa ja tekniikkaa, mutta lisäksi työstää epäsymmetrisia kehon linjauksia, pidentää ja moninaistaa selkärangan liikettä ja synkooppi rytmiä ja liikettä. (Luigi & Kriegel & Roach 1997, xxi, xiv-xv) On myös tärkeää, että tanssi tulee tanssijan sisältä. Luigi korostaa myös, ettei hän halua oppilaittensa matkivan häntä vaan tanssivan omien tunteiden kautta. (Luigi & Kriegel & Roach 1997, x) Luigi puhuu paljon tasapainon löytämisestä näkymättömän balettitangon avulla. Hän korostaa myös ympäröivän tilan hahmottamista.

Tekniikkaa sanotaan maailman ensimmäiseksi jazztanssitekniikaksi (Luigi & Kriegel & Roach 1997, xv). Matt Mattoxin tapaan Luigi kuvailee itseään tanssijaksi, koreografiksi ja opettajaksi, mutta on ensisijaisesti tunnettu kehittämästään tanssitekniikasta.

4.3 Jazztanssin tyyli

Tekniikka luo perustaa tanssille, mutta esiintyvyys syntyy ja muodostuu tyylien ja karakterin luomasta vaikutuksesta. Esittävyys on tärkeä osa jazztanssia ja sen opetusta. Jazztanssi on fuusioitunut monipuolisesti erilaisiin tyyliuntauksiin, johon oma taustani jazztanssin parissa myös painottuu. Perinteinen jazz walk (jazz kävely) voidaan tehdä monella eri tavalla ja asenteella. Jazztanssi on vaikuttanut suurimmaksi osaksi teatterista, seuratakseista, baletista ja erilaisista musiikki genreistä. Tyylit ovat määrittäneet edellä mainittujen ja muiden tanssilajien vaikutuksesta ja näin saaneet oman kuvaavan nimikkeensä. (Goodman Kraines & Pryor 2005, 34) Nämä tyylit ovat eritelty Goodman Krainesin ja Pryorin kirjassa Jump into Jazz seuraavasti:

- Lyrical jazz
- Music theater or theater jazz
- West coast jazz
- Contemporary/modern jazz
- Latin jazz
- Afro jazz
- Hip-hop

Tämän luettelon pohjalta olen soveltanut ja muodostanut tyylit, jotka esitellään opetussuunnitelmassa. Erilaisten tyylien merkitys jazztanssin opetuksessa on kokea alati muuttuvan lajin ydintä. Historian tuomat vaikutukset ovat tiiviisti yhteyksissä jazztanssin kanssa. Oppilaiden tulisi myös maksimoida omaa itseilmaisua tyylien kautta. Uudet innovaatiot, tekniikat ja koreografit tuovat uudenlaisia näkökulmia genreen, mutta kaikkien tyylien ja jazztanssin yhdistävänä tekijänä on musiikki ja rytmi. (Goodman Kraines & Pryor 2005, 36)

5 OPETUSSUUNNITELMAN LAADINTA

Ehdotelma jazztanssin opetussuunnitelmaksi valmistui viime keväänä 22.5.2013. Tässä luvussa kerron tarkemmin opetussuunnitelman prosessista. Olen omalla toiminnallani tanssinopettajana tuotteistanut jazztanssin uudelleen Kuopion Konservatoriolla. Kun suunnittelin jazztanssin opetuksen tavoitteita ja sisältöjä, pohdin paljon mikä on oleellista ja tärkeää. Jazztanssin historian tuntemus oli tässä suurena apuna. Koen, että historiasta nousevat esiin lajin ydin ja ominaiset seikat. Tämän lisäksi pyrin huomioimaan Konservatorion tanssikoulun muun toiminnan suhteessa jazztanssin opetukseen. Mitä baletin ja nykytanssin opetuksessa otetaan huomioon ja mitkä ovat tavoitteet?

5.1 Opetussuunnitelman laadinta taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän perusteiden mukaisesti

Opetussuunnitelmaa laatiessani tuli minun suhteuttaa työni ja perehtyä taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti, jonka opetushallitus on velvoittanut noudattavan 6.8.2002 lähtien. Lisäksi Kuopion Konservatorion opetussuunnitelman sisältö tuli ottaa huomioon. Pyrin opetussuunnitelmaa laatiessani tekemään selkeän kokonaisuuden ottaen huomioon annetut säädökset. Opetussuunnitelma toimii ehdotelmana jazztanssin opetussuunnitelmaksi, jota tullaan hyödyntämään joltain osin, ellei jopa sellaisenaan.

5.2 Jazztanssin opetussuunnitelma

5.2.1 Esittely, opintojen rakenne ja määritelmä

Jazztanssin olemukseen kuuluu uuden etsiminen ja jatkuva kehittäminen sen kerätessä vaikutteita ympäristöstä jatkuvasti. Opetusministeriön laatimassa taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman liitteessä sanotaan, että jazztanssin opetuksessa tulee soveltaa esimerkiksi Dunham-, Luigi-, Mattox- ja Simonson-tekniikoita tai afrojazziin perustuvaa metodia. Tämä muistio on kuitenkin vuodelta 1989, jonka jälkeen jazztanssi on kehittynyt edelleen hurjaa vauhtia. Afrojazzin rinnalle on muodostunut useita muita tyylejä, jotka huomioin opetussuunnitelmaa laatiessani.

Jazztanssin opetussuunnitelma alkaa Kuopion Konservatorion tanssikoulun lyhyellä esittelyllä ja opintojen rakenteella. Tämä auttaa opetussuunnitelman lukijaa ymmärtämään opetuksen rakennetta tanssikoulun näkökulmasta. Baletin ja nykytanssin opetussuunnitelmien sisällöstä poiketen, jazztanssin opetussuunnitelmassa on lyhyt määritelmä jazztanssista. Määritelmässä avataan lyhyesti jazztanssin historiaa ja elementtejä sekä kuvaillaan erilaisia tyylejä, jotka

olen soveltanut Goodman & Kraines (2005) kirjaan pohjautuen. Haluan johdattaa kaikkia luki-joita tulevaan sisältöön.

5.2.2 Opetuksen tavoitteet ja sisältö

Opetussuunnitelma on jaettu kahdelle tasolle: jazztanssi I ja jazztanssi II. Jazztanssi I on tarkoitettu jatkotason pääaineessaan oleville oppilaille tai vasta jazztanssia aloittaville. Jazztanssi II edellyttää jazztanssi I tason suorittamista ja lisäksi pitkäjänteisen otteen tanssiharrastukseen. Suorittamiseen oppilas osoittaa tiedolliset ja taidolliset osaamisensa opetussuunnitelman mukaisesti ja siirtyy seuraavalle tasolle opettajan harkinnan mukaan.

Molempien ryhmien tärkeimpänä osaamis- ja oppimistavoitteena pidän jazztanssia lajina tukemaan oppilaan omaa pääainetta. Tässä korostuu myös oma käyttöteoriani kulttuurin ymmärtämisestä erilaisten taidetanssilajien kautta.

”Lajin on tarkoitus tukea pääainetta, ja auttaa oppilasta kehittymään monipuolisena ja dynaamisena tanssijana.”

(Jazztanssin opetussuunnitelma, liite 1)

Koen, että jazztanssin nimenomaan kehittää tanssijaa monipuolisuuteen ja dynaamisuuteen sen erilaisten tyylien ja tekniikoiden avulla. Jazztanssitunnilla voi opiskella niin modernia jazztanssia kuin hip-hoppia. Siksi oli tärkeää sisällyttää ne opetussuunnitelmaan.

Opetussuunnitelman keskeisten sisältöjen ydin on jazztanssille ominaisen tanssitekniikan harjoittelu. Tanssikoulussa tavoitellaan taidekasvatuksen lisäksi eväiden antamista ammatintopintoja varten, johon tarvitaan tanssiteknistä osaamista. Syventävien opintojen päätteeksi tehtävässä päättösuorituksessa arvioidaan muun muassa oppilaan tanssiteknistä osaamista. (Tanssioppilaan opas 2013-2014) Historian tuomat vaikutukset jazztanssitekniikoiden kehittäjiltä ovat keskeisessä roolissa. Myös erilaisten tyylien pääpiirteittäinen ymmärtäminen auttaa oppilasta ymmärtämään jazztanssin moninaisuuden.

Jazztanssituntiin on vuosien aikana muotoutunut baletin tapaan järjestelmällinen tanssitunnin kaava. Jazztanssin yleinen tanssituntirakenne soveltaen Goodman Kraines & Pryor (2005, 32-34):

1. Alkulämmittely / Virittäytyminen
2. Lämmittelyt / Tanssitekniikka
3. Isolaatioharjoitukset
4. Tilassa liikkuvat harjoitukset

5. Kombinaatiot / Tanssisarjat

6. Improvisaatio

Rakennetta ei esitelty opetussuunnitelmassa, koska jokainen opettaja voi soveltaa tanssituntirakennetta oman metodinsa mukaisesti. Rakenne on kuitenkin toimiva eikä sen liittämistä osana opetussuunnitelmaa ole pois suljettu vaihtoehto. Kombinaatiot ja tanssisarjat harjoituttavat oppilaiden liikemuistia, tanssitekniikan hyödyntämistä työvälineenä ja koordinaatiota (Goodman Kraines & Pryor 2005, 33). Ne kuuluvat myös keskeisesti jazztanssin opetukseen säännöllisten esiintymisten vuoksi.

5.2.3 Arviointi

Arviointi määrittyi pitkälle Konservatorion opetussuunnitelman ja omien arvojeni mukaan. Arviointi tapahtuu opettajan säännöllisenä suullisena palautteena tuntitilanteissa. Kuten muillakin tanssikoulun tarjoamilla tunneilla, vastavuoroisuuden tärkeys korostuu arvioinnissa. Siinä on otettava huomioon oppilaan itsearviointi ja vertaisarviointi yhtälailla opettajan arvioinnin kanssa. Tulevaisuudessa toivoisin, että oppilaat ja opettaja kävisivät henkilökohtaisen palauttekeskustelun myös jazztanssissa, kuten muissa sivuaineissa.

5.2.4 Perustekniikkaharjoitteet eli liikelista

Liikelistaa laatiessani olen ottanut huomioon jazztanssin historian ja tämän päivän, didaktiikan ja oman toimintani suhteessa Kuopion Konservatorioon. Hyödynsin liikkeitä kirjatessani Goodman & Krainesin (2005) kirjassa esiteltyjä asentoja ja liikkeitä, jotka koen jazztanssille ominaiseksi ja oppimateriaalille hyödylliseksi. Tämän lisäksi hyödynsin kaikkea oppimaani oman kokemukseni pohjalta. Harjoitteet on jaettu molemmille jazztanssi I ja jazztanssi II tasolle erikseen. Niissä on selkeä tasollinen ero ja liikemateriaali muuttuu haastavammaksi seuraavalla tasolla. Näitä harjoitteita suunniteltuani vertasin niitä paljon jo olemassa oleviin balletin ja nykytanssin opetussuunnitelmiin. Esimerkiksi jalan nostojen korkeudet ja erilaiset hypyt ovat suhteessa muiden opetussuunnitelmien kanssa.

6 POHDINTA

Opetussuunnitelma määrittelee opetuksen tavoitteet ja sisällöt, jotka ovat tarpeellisia opetuksen laadun takaamiseen. Se myös ohjaa opettajan työtä ja helpottaa oppimateriaalin tuottamista. Ilman opetussuunnitelmaa opetus voi olla pirstaleista ja uuvuttavaa, kun suuntaviivat ja punainen lanka puuttuvat. Se palvelee opettajaa ja oppilaita sekä korostaa tanssikoulun julkista profiilia laadukasta tanssia tarjoavana oppilaitoksena.

Jazztanssin kuuluisi sisältyä tanssiopintoihin tanssikouluissa yhtäläillä baletin ja nykytanssin kanssa. Sitä voi opiskella myös tanssinopettajaopinnoissa Turussa, Kuopiossa ja Oulussa, joten osaavia tanssinopettajia löytyy. Mielestäni Kuopion Konservatorion tanssikoulun tulisi nyt ottaa jazztanssin opetuksen aktiiviseen tarjontaansa katkeamatta tulevaisuudessa. Mielestäni jazztanssi tulisi olla vaihtoehtona kolmanneksi pääaineeksi sekä pakolliseksi sivuaineeksi. Se edustaa baletin ja nykytanssin tapaan taidetanssia ja sen ilmiöitä. Tämä myös mahdollistaisi tanssikoulun erikoistumisen alueellisesti, jossa ei vielä missään tarjota jazztanssin pääainetta.

Projektin aikana huomasin myös sen, että nykytanssin opetussuunnitelmaa pitää kehittää ja tarkkailla. Siellä on nyt muutamia yhtäläisyyksiä jazztanssin opetussuunnitelman kanssa. Tällä tarkoitan liikelistassa olevia liikkeitä ja perusaskelia. Nykytanssin opetussuunnitelma pitää mielestäni muokata nykytanssia palvelevaksi omana lajinaan ja tutkia sen ydinainesta. Olen huomannut, että näitä tanssilajeja on välillä vaikea erottaa toisistaan.

Opetussuunnitelmatyö tuntui kaikin puolin antoisalta. Sain mahdollisuuden linkittää opinnäyte-työni suoraan työelämään. Mikäli työsopimukseni tanssikoulussa jatkuu vielä tulevaisuudessa, saan olla paraatipaikalla työni kehittämisessä. Opetussuunnitelma on nyt valmis muokattavaksi tanssikoulun tarpeiden mukaan tai käytettäväksi sellaisenaan. Toivon, että tanssikoulu voi hyödyntää työtäni opetuksessaan jatkossa.

LÄHTEET JA TUOTETUT AINEISTOT

Frich, Elisabeth 1983. The Matt Mattox book of jazz dance. Sterling Pub Co Inc.

Goodman Kraines, Miranda & Pryor, Esther 2005. Jump into jazz: The basics and beyond for the jazz dance student. New York: McGraw-Hill.

Guarino, Lindsay & Oliver, Wendy 2014. Jazz dance: A history of the roots and branches. Gainesville: University Press of Florida.

Kuopion Konservatorion tanssikoulun tanssin laaja oppimäärän opetussuunnitelma. Kuopio: Kuopion Konservatorio. Viitattu 6.1.2014. Saatavissa: <http://www.kuopionkonservatorio.fi/documents/10443/17778/tanssikoulun+laaja+ops.pdf/8e4297f3-172b-4326-800e-6ff9fd244f6b>

Kuopion Konservatorion tanssioppilaan opas 2013-2014. Kuopio: Kuopion Konservatorio. Viitattu 6.1.2014. Saatavissa: <http://www.kuopionkonservatorio.fi/documents/10443/86667037-9808-433b-b459-ebd7f7eb9b1c>

Kriegel, Luigi & Kriegel Person, Lorraine & Roach, Francis James 1997. Luigi's jazz warm up: A introduction to Jazz style & technique. Princeton Book Company.

Legg, Joshua 2011. Introduction to modern dance techniques. Hightstown: Princeton Book Company, Publishers.

Makkonen, Anne 1996. Länsimaisen taidetanssin historiaa. Helsinki: Teatterikorkeakoulun Avoin Yliopisto.

Opetushallitus – Taiteen perusopetus 2002. Taiteen perusopetuksen tanssin laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteet 2002. Helsinki: Opetushallitus. Viitattu 28.1.2013. Saatavissa: http://www.oph.fi/download/123024_tanssi_tait_ops_2002.pdf

Opetusministeriö 1989. Tanssin perusopetus – Opetussuunnitelman liite.

Pylkkä, Outi. Oppimiskäsitykset. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu, ammatillinen opettajakorkeakoulu. Viitattu 6.1.2014. Saatavissa: <http://oppimateriaalit.jamk.fi/oppimiskasitykset/>

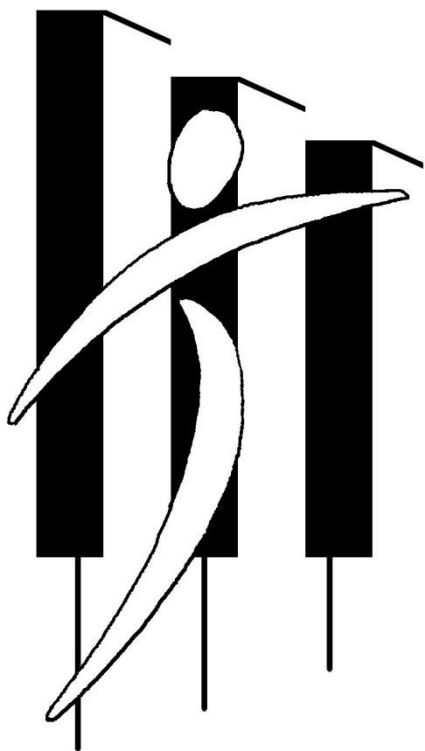
Stenberg, Katariina 2011. Riittävän hyvä opettaja. Jyväskylä: PS-Kustannus.

Rauhala, Lauri 2005. Ihmiskäsitys ihmistyössä. Helsinki: Yliopistopaino

Tynjälä, Päivi 2000. Oppiminen tiedon rakentamisena – Konstruktivistisen oppimiskäsityksen perusteita. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Welcome to Lynn Simonson – Simonson technique 2013. New York City. Viitattu 28.1.2013.
Saatavissa: <http://www.lynnsimonson.com/>

LIITE 1: JAZZTANSSIN OPETUSSUUNNITELMA

*Kuopion
konservatorion
tanssikoulu*

KUOPION KONSERVATORION TANSSIKOULU
OPETUSSUUNNITELMA
JAZZTANSSI

22.5.2013

KUOPION KONSERVATORION TANSSIKOULU

Kuopion konservatorion tanssikoulu noudattaa tanssin taiteen perusopetuksen laajan opimäärän mukaista opetussuunnitelmaa antaen tavoitteellista ja tasokasta tanssinopetusta lastentanssissa, nykytanssissa sekä baletissa. Tanssikoulun opetussuunnitelma löytyy konservatorion nettisivuilta (www.kuopionkonservatorio.fi).

Perusopinnot

Varhaisiän opinnoista edetään perusopintoihin, jolloin oppilas valitsee pääaineekseen baletin tai nykytanssin. Pääaineessa annetaan opetusta säännöllisesti kaksi kertaa viikossa. Jatkotasolla suositellaan sivuaineopintojen aloittamista pääaineopintojen ja tanssillisen ilmaisun tueksi etenkin, jos aikoo jatkaa tanssin syventäviin opintoihin. Sivuaine sisältyy myös jatkotason lukukausimaksuun. Sivuaine painottuu baletin pääaineopiskelijoilla nykytanssiin ja improvisaatioon ja nykytanssilaisilla balettiin ja kehonhuoltoon mm. lattiatankotyöskentelyn kautta.

Perusopintojen rakenne jatkotasolla:

Jatkotaso 13–15-v.   Opetusta 75 + 90 min./vko
+ sivuaine 90 min./vko (+ valinnainen sivuaine 90 min./vko)

Syventävät opinnot

Syventävien opintojen tavoitteena on syventää omassa pääaineessa (baletti tai nykytanssi) perustason aikana hankittuja taitoja ja tietoja. Tanssitekniikan haasteellisuus kasvaa ja opinnot vaativat sitoutumista pitkäjänteiseen työskentelyyn. Syventävät opinnot koostuvat oman pääaineen sekä 1-2 sivuaineen opinnoista. Lisäksi oppilaalta edellytetään omatoimista kestävyyskunton- ja liikkuvuusharjoittelua opettajan ohjeen mukaan. Balettilaisten pakollinen sivuaine on nykytanssi ja nykytanssilaisten baletti. Toiseksi sivuaineeksi voi lisäksi ottaa jazztanssin. Syventäviä opintoja ei voi suorittaa ilman sivuainetta.

Syventävien opintojen rakenne:

Edistyneet 15-19-v. Opetusta 90 + 90 min./vko
+ pakollinen sivuaine 90 min./vko (+ valinnainen sivuaine 90 min./vko)

Jazztanssi

Jazztanssi toimii toisena sivuainetuntina (ns. valinnaisena sivuaineena) Kuopion Konservatorion baletin ja nykytanssin pääaineoppilaille. Oppilaat ovat joko baletin tai nykytanssin jatkotason tai syventävien opintojen oppilaita. Tällä hetkellä jazztanssitunteja järjestetään 90 minuuttia 1 x viikossa.

Jazztanssin lyhyt määritelmä

Jazztanssi saa jatkuvasti vaikutteita musiikista ja tanssin eri osa-alueista. Sen juuret ovat syvällä Afrikassa ja afrikkalaisessa tanssissa, jota aikoinaan mustat orjat toivat mukanaan Yhdysvaltoihin. Jazztanssin tyhjentävä määrittely on hankalaa sen moninaisen historian takia. Tänä päivänä jazztanssin eri muotoja ja niistä saatuja vaikutteita käytetään mm. musikaaleissa, musiikkivideoissa ja mainoksissa sekä se on yksi taidetanssin muoto.

Jazztanssi on lähes rajaton taiteenlajinsa ja sitä voidaan kuvata esimerkiksi määritelmien: rytmikästä, hauskaa, energistä, maanläheistä, persoonallista, svengaavaa ja viihdyttävää. Tanssijan näkökulmasta ja edellä mainittujen määritelmien lisäksi jazztanssi on tanssiteknisesti vaativaa, voimaa, notkeutta ja monipuolista tanssijan työtä edellyttävä tanssilajinmuoto. Jazztanssi on saanut vaikutteita baletista ja modernista tanssista. Sillä on useita eri jazztanssintekniikoita, joita ovat kehittäneet mm. Lynn Simonson, Matt Mattox ja Eugene Louis "Luigi" Facciuto.

Nykyisin jazztanssi ei enää nojaa pelkästään jazzmusiikkiin, vaan se kerää vaikutteita useista eri tyyleistä. Jazztanssin perinteiset ominaisuudet ja elementit säilyvät aina tyyllitelystä huolimatta ja pohjaa aina vahvasti juuriinsa.

Traditional jazz: Tyyliä harjoitellaan perinteistä jazztanssintekniikkaa ja perustekniikka-harjoitteita. Terminologia on tässä aktiivisessa käytössä ja materiaalia yhdistellään sen avulla. Musiikkina käytetään lähinnä jazzmusiikkia ja klassikoita.

Lyrical jazz: Vahvat juuret klassisessa baletissa ja tyyliä hyödynnetään klassisen baletin tekniikkaa. Käytetään koko kehoa liikkeessä ja pidentäen kehon linjauksia. Liikelaaduissa korostetaan soljuvuutta ja jatkuvuutta.

Theater jazz: Karakteriä korostava tyyli, joka on fuusioitunut Broadwaylta ja musikaali klassikoista. Opetusmateriaalina käytetään mm. vanhoja musikaaleja, joita hyödynnetään ja sovelletaan tanssitunneilla.

Contemporary jazz: Tyyli suuntautuu nykytanssista, jossa käytetään paljon lattiatyöskentelyä. Liikemateriaalissa korostetaan koontoja, koukistettuja nilkkoja ja off balancea.

Latin jazz: Tyyli on juuriltaan latinalaisen Amerikan musiikista ja latino-rytmeistä. Pohjautuu salsaan, nopeaan jalkatyöskentelyyn, lantion käyttöön ja opetellaan mahdollisesti myös korkokengillä tanssimista.

Afro jazz: Jazztanssi juureutuu afrikkalaisesta tanssista. Tyyli perustuu vahvaan rytmiin, maanläheisyyteen, yhteisöllisyyteen ja vapaaseen liikkeeseen ylävartalossa: huomio niskassa, selkärangassa ja lantiossa.

Street dance: Laji on fuusioitunut jazztanssista ja katutanssilajeista. Tyyli sekoittaa jazztanssintekniikkaa ja erilaisia katutanssilajin muotoja. Liikkeiden pohjana bounce ja asenne. Musiikkigenreinä hip-hop, rap, R'n'B, pop ja niiden eri muodot.

JAZZTANSSI I

Oppilaiden tausta

Jazztanssi I toimii toisena sivuaineena Kuopion Konservatorion oppilaille, joilta edellytetään baletin tai nykytanssin opintoja pääsääntöisesti vähintään 4 – 6 vuotta. Oppilaat ovat joko baletin tai nykytanssin jatkotason tai syventävien opintojen oppilaita ja yleensä noin 14-16-vuotiaita.

Osaamis- ja oppimistavoitteet

Tavoitteena on syventää ja kirkastaa oppilaiden käsitystä tanssista tiedollisesti, taidollisesti ja asenteellisesti jazztanssin genressä. Lajin on tarkoitus tukea pääainetta, ja auttaa oppilasta kehittymään monipuolisena ja dynaamisena tanssijana. Tavoitteena on myös tukea ja auttaa oppilasta etenemään mahdollisiin syventäviin opintoihin. Oppilas ymmärtää maanläheisyyden ja plien käytön tärkeyden jazztanssin perusliikkeissä. Oppilaan esiintyvyys kehittyy jatkuvasti tanssituntien ja esiintymisten sisällä sekä oppilas seuraa omatoimisesti tanssinäytöksiä. Tutustutaan jazztanssin opetussuunnitelman sisällön mukaiseen terminologiaan.

Keskeiset sisällöt

Tunneilla tutustutaan jazztanssiin perustuvaan tanssitekniikkaan soveltaen erilaisia tyylejä genren sisällä. Opetellaan perusaskeleita ja liikeyhdistelmiä lähestyen koko ajan tanssillisuutta. Jazztanssi-improvisaatiota harjoitellaan säännöllisesti opetellen jazztanssille tyyppisimpiä liikelaatuja ja persoonallista liikekieltä. Esiintymistoimintaa tarjotaan oppilaille lukukausittain tanssikoulun omissa näytöksissä, avoimissa ovissa sekä mahdollisuuksien mukaan erinäisissä tilaisuuksissa oppilaitoksen ulkopuolella. Terminologiaa otetaan käyttöön asteittain ensin suomentaen käytettyjä termejä.

Arviointi

Oppilas saa säännöllistä suullista palautetta tanssinopettajalta tanssituntitilanteissa. Arvioinnin tulee olla vuorovaikutteista, ja siinä tulee huomioida oppilaan itsearviointi, ryhmän ja

opettajan palaute, jotka tukevat oppilaan oppimista. Arvioinnissa nähdään jokaisen oppilaan ainutlaatuisuus ja sen tulee jatkuvasti kannustaa oppilaan tanssillista ja terveen minäkuvan kehittymistä. Oppilas ja opettaja käyvät henkilökohtaisen arviointikeskustelun lukuvuoden aikana.

PERUSTEKNIKKAHARJOITTEET

Lihaskunto ja venyttely

Jazztanssi vaatii voimaa, venyvyyttä ja vahvaa keskivartalon hallintaa. Tanssituntien sisällä teetetään erilaisia lihaskunto- ja venyttelyharjoituksia, jotka tukevat jazztanssillisia elementtejä ja peruskuntoa. Oppilas voi hyödyntää näitä itsenäisessä kehonhuollossa. Oppilasta kannustetaan säännölliseen voima- ja venyvyysharjoitteiden tekemiseen kotona ja aktiiviseen, kehon kokonaisvaltaiseen lämmittelyyn ennen tanssitunnin alkua. Hyödynnetään Tanssioppilaan kirjaa työkaluna ja samoja otsikoita kuin baletin ja nykytanssin perusopintojen jatkotason opetussuunnitelmassa.

Laadut ja dynamiikka

Keskitytään peruslaatuihin kuten aksentit, terävyys, räjähtävyys, värinä, swingi, romahdus/pudotus ja bounce. Lisätään kontrastia harjoittelemalla suspensionia ja jatkuvuutta opettajan harkinnan mukaan.

Tyyli

Jazztanssi tunnetaan monipuolisuudestaan taiteenlajina ja se on saanut vaikutteita muista tanssilajeista. Jazztanssi I:ssä tutustutaan jokaiseen tyyliin yksi kerrallaan tehden helppoja ja yksinkertaisia kombinaatioita.

Jazztanssin asennot

- Jalkojen perusasennot: I-, II-, IV-, V-, VI- ja passé-asennoissa parrallelissa ja aukikierrossa, näissä asennoissa plié
- Grand plié I-, II- ja VI-asennoissa
- Nilkan asennon artikulointi ojennuksessa ja flexissä
- Käsien perusasennot: I-, II-, III-, IV ja V-asennot, jazz hand, jazz arm, V-asento ja long jazz arm
- Vartalon asennot: flat back, contraction, hinge, lateral, lunge, release, jazz sit ja jazz split

Vartalon isolaatiot

Pään, olkapäiden, rintakehän ja lantion isolaatiot yksi kerrallaan lisäten asteittain nopeutta ja monipuolisuutta

Perusaskleet

Perusaskleet toteutetaan maanläheisesti ja käyttäen syvää pliétä, mikä valmistaa liikeyhdistelmissä esimerkiksi isoihin hyppyihin tai pyörimisiin. Kannatetut peruskädet pyöreinä vartalon vierellä, ja käsien koordinaatiota asteittain lisäten.

- Jazzwalk (in plié), step touch, cross touch, jazz square, jazz slide, grapevine, chassé matalana ja korkeana hyppynä ja kick-ball change
- Pas de bourrée paikallaan, liikkuen eteen ja taakse ja ympärimenolla (1/4 ja 1/2 käännöksillä)
- Triplet
- Grand battement (90°/120°) ja jalan nostot (90°)

Ympärimenot

Harjoitellaan erilaisia tasapainoja, oikean pyörimisakselin, pisteen- ja vauhdinoton ja vartalon oikean linjauksen hahmottamista. Kierroksia vähintään yksi ja pyritään kahteen. Teetetään ensin helppoja ja yksinkertaisia yhdistelmiä lisäten vaikeusastetta opettajan harkinnan mukaan.

- Peruspyörimiset paikallaan: Pivot turn (1/4 ja 1/2 käännöksillä), paddle turn, piruetti en dehors ja en dedans parrallel, drag turn, compass turn ja knee spin
- Eteenpäin liikkuvat pyörimiset: Three step turn, illusion, chainé (harjoitusmuoto), soutenu, touch turn ja pique turn

Hypyt

Tärkein liike hypyn ylös- ja alastulossa on plié. Teetetään valmistavia harjoituksia isoja hyppyjä varten, kuten pliét, degagét ja pienet hypyt. Harjoitetaan myös ison hypyn ilmalennon aikana näytettävän asennon kokeilemistä. Teetetään ensin lyhyempiä kokonaisuuksia lisäten vaikeusastetta opettajan harkinnan mukaan.

- Perushypyt paikallaan: Straight jump, pike jump, star jump ja tuck jump
- Liikkuvat keskisuuret hypyt: Passé hop (double), assemblé, sissone, catleap (pas de chat) ja hitch kick
- Liikkuvat isot hypyt: Grand jeté

JAZZTANSSI II

Oppilaiden tausta

Oppilailta edellytetään vähintään jazztanssi I suorittaminen ja lisäksi usean vuoden baletin tai nykytanssin opinnot.

Osaamis- ja oppimistavoitteet

Tavoitteena on syventää ja kirkastaa oppilaiden käsitystä tanssista tiedollisesti, taidollisesti ja asenteellisesti jazztanssin genressä. Lajin on tarkoitus tukea pääainetta, ja auttaa oppilasta kehittymään monipuolisena ja dynaamisena tanssijana. Tavoitteena on myös tukea ja auttaa oppilasta etenemään mahdollisiin ammattiopintoihin. Oppilas ymmärtää maanläheisyyden ja plien käytön tärkeyden liikkeessä entistä kirkkaampana ja kykenee hyödyntämään sitä liikkeessä automaattisesti. Oppilaan esiintyvyys kehittyy jatkuvasti tanssituntien ja säännöllisten esiintymisten sisällä sekä oppilas seuraa omatoimisesti ja aktiivisesti tanssinäytöksiä. Perehdytetään jazztanssin opetussuunnitelman sisällön mukaiseen terminologiaan.

Keskeiset sisällöt

Tunneilla käydään monipuolisesti läpi jazztanssiin perustuvaa tanssitekniikkaa soveltaen erilaisia tyylejä ja tekniikoita genren sisällä, ja terminologia on aktiivisessa käytössä. Liikemateriaali ja liikeyhdistelmät vaikeutuvat jazztanssi I:stä ja oppilaan oma liikekieli on jo persoonallista. Tekniikkaharjoitteiden lisäksi teetetään jazztanssi-improvisaatiota ja erityyppisiä tanssisarjoja eri aikakausilta. Oppilas osallistuu säännöllisesti esiintymistoimintaan tanssikoulun omissa näytöksissä, avoimissa ovissa sekä mahdollisuuksien mukaan erinäisissä tilaisuuksissa oppilaitoksen ulkopuolella lukukausittain.

Arviointi

Oppilas saa säännöllistä suullista palautetta tanssinopettajalta tanssituntitilanteissa. Arvioinnin tulee olla vuorovaikutteista, ja siinä tulee huomioida oppilaan itsearviointi, ryhmän ja opettajan palaute, jotka tukevat oppilaan oppimista. Arvioinnissa nähdään jokaisen oppi-

laan ainutlaatuisuus ja sen tulee jatkuvasti kannustaa oppilaan tanssillista ja terveen minäkuvan kehittymistä. Oppilas ja opettaja käyvät henkilökohtaisen arviointikeskustelun lukuvuoden aikana.

PERUSTEKNIKKAHARJOITTEET

Lihaskunto ja venyttely

Jazztanssi vaatii voimaa, venyvyyttä ja vahvaa keskivartalon hallintaa. Tanssituntien sisällä teetetään erilaisia lihaskunto- ja venyttelyharjoituksia, jotka tukevat jazztanssillisia elementtejä ja peruskuntoa. Oppilas hyödyntää näitä aktiivisesti itsenäisessä kehonhuollossa. Oppilasta harjoittelee säännöllisesti voima- ja venyvyysharjoitteiden tekemistä kotona ja lämmittelee automaattisesti ennen tanssitunnin alkua. Hyödynnetään Tanssioppilaan kirjaa työkaluna ja samoja otsikoita kuin baletin ja nykytanssin syventävien opintojen opetussuunnitelmassa.

Laadut ja dynamiikka

Kaikki liikelaadut käytössä: aksentit, räjähtävyys, suspension, jatkuvuus, värinä, swingi, romahdus/pudotus ja bounce. Oppilas ymmärtää kuinka liike esitetään tietyllä laadulla ja kuinka paljon energiaa siihen tarvitaan.

Tyyli

Jazztanssi tunnetaan monipuolisuudestaan taiteenlajina ja se on saanut vaikutteita muista tanssilajeista. Oppilas tietää pääpiirteittäin jazztanssityylien perustat, ja niiden luoman karakterin ja ilmaisullisen esittävyden.

Jazztanssin asennot

- Jalkojen perusasennot: I-, II-, IV-, V- ja VI-asento ja kaikissa plié ja grand plié, arabesque, attitude, coupé ja passé parrallelissa ja aukikierrossa
- Nilkan asennon artikulointi ojennuksessa ja flexissä, ja päkiä+varvas artikulointi
- Käsien perusasennot: I-, II-, III-, IV ja V-asennot, jazz hand, jazz arm, V-asento ja kädet pyöreinä vartalon vieressä
- Vartalon asennot: arch, contraction, flat back, diagonal flat back, hinge, lateral, lunge, release, inverted knee position, jazz sit ja jazz split

Vartalon isolaatiot

Pään, olkapäiden, rintakehän ja lantion isolaatiot, ja niiden eri laadut ja nopeudet

Perusaskeleet

Perusaskeleet toteutetaan maanläheisesti ja käyttäen syvää pliétä, mikä valmistaa liikeyhdistelmissä esimerkiksi isoihin hyppyihin tai pyörimisiin. Jalkapohjan kolme pistettä ovat aktiivisesti lattiassa ja jalkapohja rullaa lattian kautta päkiä-kanta ajatuksella. Koreografioitua tai improvisoituja kädet.

- Jazzwalk (in plié ja in relevé), step touch, cross touch, jazz square, jazz slide, grapevine, chassé matalana ja korkeana hyppynä ja kick-ball change
- Pas de bourrée paikallaan, liikkuen eteen, sivulle ja taakse ja ympärimenolla (1/4, 1/2 ja koko käännöksillä)
- Triplet
- Grand battement (120°/180°), fan kick, muut erilaiset potkut ja jalan nostot 90°/120°
myös tiltissä ja lay outissa

Ympärimenot

Oppilas hahmottaa jo itsenäisesti erilaiset tasapainot, ja löytää oikean pyörimisakselin, pisteen- ja vauhdinoton ja vartalon oikean linjauksen. Kierroksia vähintään kaksi ja pyri-

tään kolmeen tai enempään. Tempoa lisätään ja tehdään haastavampia yhdistelmiä, jossa erilaisia piruetteja yhdessä.

- Peruspyörimiset paikallaan: Pivot turn (1/4 ja 1/2 käännöksillä), paddle turn, piruetti en dehors ja en dedans parrallel ja aukikierrossa, coupé turn, drag turn, pencil turn, compass turn, knee spin ja erilaiset pyörimiset myös off balancessa
- Isot piruetit: Low arabesque turn ja attitude turn
- Eteenpäin liikkuvat pyörimiset: Three step turn, illusion, chainé, soutenu, touch turn, pique turn, barrel turn ja renverse

Hypyt

Tärkein liike hypyn ylös- ja alastulossa on plié. Teetetään valmistavia harjoituksia isoja hyppyjä varten, kuten pliét, degagét ja pienet hypyt. Harjoitetaan myös ison hypyn ilmalennon aikana näytettävän asennon kokeilemistä. Teetetään pidempiä hyppy-yhdistelmiä, jossa pieniä ja isoja hyppyjä yhdessä.

- Perushypyt paikallaan: Straight jump, arch jump, pike jump, star jump ja tuck jump
- Liikkuvat keskisuuret hypyt: Passé hop (double ja ympärimenolla), assemblé, sissone, catleap (pas de chat) ja hitch kick
- Liikkuvat isot hypyt: Stag leap (front, back ja double), turning stag leap, leap turn, grand jeté, fouette, cabriole ja straddle toe touch